7 Σεπτεμβρίου 2021

Η έκρηξη της Επανάστασης του ’21 στην Αγία Λαύρα αφετηρία του αγώνα – Τίμησαν τον Εθνομάρτυρα Επίσκοπο Σαλώνων Ησαΐα

/ Ορθοδοξία· Διεθνές Πρακτορείο Εκκλησιαστικών Ειδήσεων

Παρουσία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου πραγματοποιήθηκε χθες στην ιστορική Μονή του Οσίου Λουκά στη Βοιωτία η επετειακή εκδήλωση της Ιεράς Μητροπόλεως Θηβών και Λεβαδείας η οποία ήταν αφιερωμένη στον ήρωα Εθνομάρτυρα Επίσκοπο Σαλώνων Ησαΐα.

Κεντρικός ομιλητής στην εκδήλωση ήταν ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Επίτιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών **κ. Προκόπιος Παυλόπουλος**, με θέμα **«Η δημιουργία του Νεότερου Ελληνικού Κράτους και οι διεθνείς επιπτώσεις της».**

Μεταξύ άλλων ο κ. Παυλόπουλος τόνισε ότι:

«Η «έκρηξη» της Επανάστασης των Ελλήνων, την 25η Μαρτίου 1821 στην Αγία Λαύρα, σηματοδότησε την αφετηρία του αγώνα τους για την αποτίναξη του Οθωμανικού ζυγού -ύστερα από τέσσερις, σχεδόν, αιώνες σκλαβιάς- και για την ίδρυση του Νεότερου Ελληνικού Κράτους. Ίδρυση, η οποία επισφραγίσθηκε με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου, που υπέγραψαν η Αγγλία, η Γαλλία και η Ρωσία την 3η Φεβρουαρίου 1830. Η ιστορική αποτίμηση της Εθνεγερσίας των Ελλήνων, το 1821, δεν είναι επιτρεπτό, υπό όρους επιστημονικώς τεκμηριωμένης ιστορικής αλήθειας, να ερευνηθεί με μονοσήμαντο τρόπο».

Ακολούθως υπογράμμισε ότι πάντα με βάση τα επιστημονικά ιστορικά δεδομένα, η Επανάσταση πρέπει να εξετασθεί, τουλάχιστον, υπό την εξής διπλή έποψη:

«**Α.** Παρά την εννιάχρονη καθυστέρηση, ως την τελική έκβαση της Εθνεγερσίας του 1821, ένα είναι γεγονός: Από την στιγμή που επαναστάτησαν, οι Έλληνες είχαν πάρει την αμετάκλητη απόφαση να φθάσουν, με οιοδήποτε κόστος, ως το τέλος.

1. Ήτοι ως την οριστική αποτίναξη του Οθωμανικού ζυγού και την ίδρυση ανεξάρτητου Ελληνικού Κράτους, βασισμένου στις φιλελεύθερες δημοκρατικές αρχές και αξίες της Αμερικανικής Επανάστασης -σύμφωνα με την Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας της 4ης Ιουλίου 1776- και ιδίως της Γαλλικής Επανάστασης του 1789, με πρότυπο την Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη του 1789.

2. Τούτο φάνηκε ήδη από το περιεχόμενο της πρωτόλειας Διακήρυξης της Μεσσηνιακής Συγκλήτου που, όπως ήδη αναφέρθηκε, συνήλθε στην Καλαμάτα την 23η Μαρτίου 1821. Κυρίως όμως φάνηκε από τις διαδοχικές συνταγματικές πρωτοβουλίες των αγωνιζόμενων Ελλήνων, οι οποίες κατέληξαν, την 1η Μαΐου 1827 στην Τροιζήνα, στο «Πολιτικόν Σύνταγμα της Ελλάδος». Ένα Σύνταγμα το οποίο -ανεξάρτητα από την περιορισμένη, λόγω της συγκυρίας της εποχής, εφαρμογή του- θεωρείται, ακόμη και σήμερα, ως ένα από τα αρτιότερα, ιδίως από πλευράς θεσμικών χαρακτηριστικών, Συντάγματα της Ελλάδας. Και ένα Σύνταγμα το οποίο διακρίνεται για την πρωτοποριακή, ως προς τα θεσμικά στοιχεία της, καθιέρωση της αρχής της λαϊκής κυριαρχίας, για την άρτια διατύπωση της -«κομβικής», ως προς τα θεσμικά θεμέλια της Αντιπροσωπευτικής Δημοκρατίας και του Κράτους Δικαίου- αρχής της Διάκρισης των Εξουσιών και για την πληρότητα της θεσμοθέτησης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Β. Η Εθνεγερσία των Ελλήνων, το 1821, και η τελική της έκβαση με την θεμελίωση του Νεότερου Ελληνικού Κράτους, το 1830 κατά το Πρωτόκολλο του Λονδίνου, πρέπει, για προφανείς λόγους ιστορικής ακρίβειας και πληρότητας, να εξετασθεί και υπό την έποψη του πώς και γιατί υπήρξε το πρόπλασμα και ο προπομπός του Έθνους-Κράτους, το οποίο στην συνέχεια επικράτησε στην Ευρώπη, ως γενικευμένο πρότυπο κρατικής οργάνωσης. Ήτοι κρατικής οντότητας, της οποίας η κυριαρχία διασφαλίζει και την αυτονομία της καθώς και την αυτοδιοίκησή της, με πυρήνα τα εθνικά της χαρακτηριστικά. Και η έρευνα αυτή είναι τόσο περισσότερο αναγκαία, όσο η επικρατούσα σήμερα στο πεδίο της ιστορικής έρευνας άποψη δέχεται πώς, υπό τα δεδομένα που προεκτέθηκαν, η γέννηση του Νεότερου Ελληνικού Κράτους και η μετέπειτα ταχεία εξάπλωση του προτύπου του το καθιστά οιονεί θεμέλιο της Ευρώπης, όπως την γνωρίζουμε σήμερα. Και μάλιστα της Ευρώπης, η οποία περιλαμβάνει τόσο τα Κράτη-Μέλη της

Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και τα Κράτη που βρίσκονται ακόμη εκτός αυτής».

Γ. Οι σκέψεις που προηγήθηκαν επιτρέπουν, με πλήρη σεβασμό στην ιστορική αλήθεια, την συναγωγή και των εξής δύο συμπερασμάτων:

1. Κατά πρώτο λόγο οι ίδιοι οι Έλληνες, μέσω της Εθνεγερσίας του 1821 και της πραγμάτωσης του οράματός τους να δημιουργήσουν ένα Έθνος-Κράτος βασισμένο στις αρχές της Αντιπροσωπευτικής Δημοκρατίας και των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, με σημείο αναφοράς την Αμερικανική Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας του 1776 και ιδίως την Γαλλική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη του 1789, δίνουν, ακόμη και σήμερα, αποστομωτική απάντηση σ' εκείνους, οι οποίοι, καλυπτόμενοι πίσω από καταφανώς ανακριβείς «επιστημονικοφανείς» αναλύσεις, αμφισβητούν το ότι η Ελλάδα ανήκει, εκ καταγωγής, στην Δύση. Δηλαδή σ' εκείνους, οι οποίοι υποστηρίζουν πως ναι μεν η Ελλάδα υπήρξε κοιτίδα και λίκνο του Κλασικού Πολιτισμού, ο οποίος είναι θεμελιώδης πυλώνας του Δυτικού Πολιτισμού, πλην όμως η Ελλάδα και οι Έλληνες ανήκουν, κατά βάση, στην Ανατολή. Όλως αντιθέτως, ουδείς δικαιούται σήμερα ν' αμφισβητεί το ότι, ήδη από την ίδρυση του Νεότερου Ελληνικού Κράτους το 1830, η Ελλάδα ήταν, είναι και θα παραμείνει μέρος της Δύσης. A fortiori δε πραγματική αντηρίδα της Δύσης και του Πολιτισμού της. Το πρώτο αυτό συμπέρασμα τεκμηριώνουν αμαχήτως και πιστοποιούν διαχρονικώς από την μια πλευρά η Ιστορία και, από την άλλη πλευρά, η γεωγραφική θέση της Ελλάδας. Πραγματικά, και πάντα τηρουμένων των ιστορικών αναλογιών, η Ελλάδα, ως Κράτος-Έθνος, αποτελεί το ακραίο όριο της Δύσης προς την Ανατολή. Ένα όριο το οποίο αρχικώς καθόρισαν οι Μηδικοί Πόλεμοι, μέσ' από την νίκη των Ελλήνων κατά των Περσών και, επέκεινα, κατά του ανατολικού δεσποτισμού, τόσο σ' επίπεδο κρατικής οργάνωσης όσο και σ' επίπεδο τρόπου σκέψης και υπεράσπισης του Ανθρώπου και της Δημοκρατίας. Τα ως άνω δεδομένα καθιστούν την Ελλάδα τόσο περισσότερο σημαντικό μέρος της Δύσης, όσο, λόγω της γεωγραφικής της θέσης και, κυρίως, λόγω των πολιτισμικών καταβολών της, είναι σε θέση να «κοιτάζει» προς την Ανατολή, διευκολύνοντας ή και κατευθύνοντας τον Διάλογο των Πολιτισμών ανάμεσα σε Δύση και Ανατολή, διαψεύδοντας έτσι τις προβλέψεις περί, δήθεν, «Σύγκρουσης των Πολιτισμών» και συμβάλλοντας, μέσω της γεφύρωσης και της ελεύθερης επικοινωνίας των Πολιτισμών, στην υπεράσπιση της Ειρήνης. Κάτι που αποκτά κεφαλαιώδη σημασία στους σύγχρονους ταραγμένους καιρούς μας.

2. Κατά δεύτερο λόγο, το πρότυπο του Έθνους-Κράτους των Ελλήνων του 1830, όπως επικράτησε ως γενικευμένο πρότυπο κρατικής οργάνωσης στην συνέχεια, είναι πάντα το σταθερό θεμέλιο, πάνω στο οποίο μπορεί και πρέπει να στηριχθεί το Ευρωπαϊκό Οικοδόμημα, στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς την τελική της

ενοποίηση. Με την έννοια ότι αυτή η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί και πρέπει να οικοδομηθεί ως ομοσπονδιακού τύπου κρατική οντότητα, υπό όρους Αντιπροσωπευτικής Δημοκρατίας που στηρίζεται στο Κράτος Δικαίου και στην υπεράσπιση των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, διαμορφώνοντας, παραλλήλως, μια γνήσια συνείδηση Ευρωπαίου Πολίτη. Σε αυτή, λοιπόν, την Ευρωπαϊκή Δημοκρατία τα κεντρικά της όργανα θα έχουν τις γενικές αρμοδιότητες που αναλογούν στις ομοσπονδιακού τύπου κρατικές οντότητες, ιδίως δε τις αρμοδιότητες που θα επιτρέπουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση να διαδραματίσει τον ιστορικό πλανητικό της ρόλο, δηλαδή τον ρόλο υπεράσπισης, σε παγκόσμια κλίμακα, των αρχών και αξιών του Ανθρώπου, της Ειρήνης, της Δημοκρατίας, της Δικαιοσύνης, κατ' εξοχήν δε της Κοινωνικής Δικαιοσύνης. Όμως κάθε Κράτος-Μέλος, ως Έθνος-Κράτος, θα διατηρεί ακέραια και απαράγραπτα τα εθνικά του χαρακτηριστικά, και σε ό,τι αφορά την αυτονομία του και την αυτοδιοίκησή του και σε ό,τι αφορά τις ιστορικές καταβολές και τις ιστορικές του προοπτικές. Και μέσ' από αυτήν την ιστορική πορεία, κάθε Κράτος-Έθνος θα προσφέρει, ενσυνειδήτως και απλόχερα, τον «ευρωπαϊκό οβολό» του, προκειμένου να εμπλουτίζονται, αενάως και αδιαλείπτως, η Ευρωπαϊκή Δημοκρατία και ο Ευρωπαϊκός Πολιτισμός.

Αν αποδεχθούμε την εξέτασή της υπ' αυτή την διπλή έποψη, η Εθνεγερσία των Ελλήνων του 1821, η οποία κατέληξε στην ίδρυση του Νεότερου Ελληνικού Κράτους ως Έθνους-Κράτους «παραδειγματικής» εμβέλειας για την εν γένει Ευρωπαϊκή πραγματικότητα, όχι μόνο μπορεί να ερευνηθεί υπό όρους τεκμηριωμένης ιστορικής αλήθειας. Αλλά και, επιπλέον, μπορεί να συνεισφέρει πολλά τόσο στο πεδίο της τόνωσης του Διαλόγου των Πολιτισμών όσο και στην επιτάχυνση της πορείας του Ευρωπαϊκού Οικοδομήματος προς την, για πολλούς και αυτονόητους λόγους ευκταία, τελική του ολοκλήρωση».

Στη συνέχεια η Χορωδία της Ιεράς Μητροπόλεως Φθιώτιδος υπό τη διεύθυνση του Δρος Ανδρέα Ιωακείμ απέδωσε παραδοσιακά τραγούδια.

Σαλώνων Ησαΐας: Ο Δεσπότης που ευλόγησε τα όπλα των αγωνιστών της Ρούμελης

Γεννήθηκε στη Δεσφίνα Φωκίδος σε ένα σπίτι κοντά στην εκκλησία του Αγίου Χαράλαμπου το έτος 1769 και βαπτίσθηκε Ηλίας, το τρίτο παιδί της οικογένειας του ιερέα Παπά-Στάθη και της Αρχόντως. Αδέλφια του ήταν ο Γιάννης (που έγινε τσοπάνης) και ο Θεοδόσης, καλόγηρος στη Μονή του Οσίου Λουκά. Στα 18 του χρόνια στάλθηκε από τον πατέρα του στην Άμφισσα για να προετοιμασθεί για ιερατική ζωή, θητεύοντας κοντά στον καλόγηρο Γεράσιμο Λύτσικα. Το 1797 εκάρη

μοναχός στη Μονή Τιμίου Προδρόμου Δεσφίνας λαμβάνοντας το όνομα Ησαΐας και χειροτονήθηκε διάκονος στη Μονή Οσίου Λουκά.

Ο Σαλώνων Ησαΐας σύντομα διακρίθηκε για τις ικανότητες του, γεγονός που έγινε αντιληπτό από τον Πατριάρχη Κύριλλο ΣΤ΄ και τον κάλεσε στην Κωνσταντινούπολη το 1814. Εκεί, μυείται στη Φιλική Εταιρεία και τέσσερα χρόνια μετά χειροτονείται επίσκοπος Σαλώνων. Το φιλανθρωπικό του έργο είναι εφάμιλλο των μεγάλων εκκλησιαστικών Πατέρων, ενώ παράλληλα έκανε σημαντικές ενέργειες για να συγκεντρώσει χρηματικά ποσά και οπλισμό για την επικείμενη επανάσταση.

Το 1821 πηγαίνει για δεύτερη φορά στην Κωνσταντινούπολη κατόπιν εντολής του Πατριάρχη. Καθίσταται φανερό μέσα από την αλληλογραφία του Σαλώνων με τον Κωνσταντινουπόλεως ότι εργάζονταν από καιρό για την προετοιμασία της εθνεγερσίας. Οι πολιτικές του κινήσεις μαρτυρούν άντρα γνώστη της κατάστασης με θάρρος και ικανότητες. Στην Κωνσταντινούπολη έλαβε σαφείς κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο με τον οποίο θα κινηθεί, ποιους θα συναντήσει αρχικά στην Πελοπόννησο και τι θα συζητήσουν. Πράγματι στην Πελοπόννησο ήρθε σε επαφή με τον Παλαιών Πατρών Γερμανό, τον επίσκοπο Τριπόλεως Δανιήλ και συζήτησαν για τις δυσκολίες του αγώνα και για τον τρόπο αντιμετώπισης τους. Με την επιστροφή στην επαρχία του στις 11 Μαρτίου του 1821 αρχίζει μια περίοδος με έντονους ρυθμούς συνεννοήσεως με πολιτικούς και στρατιωτικούς άντρες για την έναρξη της επανάστασης. Συγκεκριμένα στο χρονικό αυτό διάστημα πήγε στη Λειβαδιά όπου αρχικά ήρθε σε επαφή με τους επισκόπους Αθηνών Διονύσιο Β΄ και Ταλαντίου Νεόφυτο. Στη συνέχεια, συναντήθηκε με τον Αθανάσιο Διάκο, καθώς επίσης έλαβαν χώρα συναντήσεις με τους πρόκριτους της περιοχής. Μάλιστα, στη συνάντηση του με τον Αθανάσιο Διάκο στην Ιερά Μονή του Οσίου Λουκά στην Εύβοια ορκίζεται πρώτα εκείνος στην επανάσταση και κατόπιν ο Αθανάσιος. Στα Σάλωνα στην Μονή του Προφήτη Ηλία προβαίνει στην ευλογία των όπλων των ανδρών του οπλαρχηγού Δημητρίου Πανουργιά. Σε συνάντηση του με τους προεστούς των Σαλώνων προσπαθεί κινηθεί με διπλωματία και να τους εμπνεύσει στην αντιμετώπιση της ιδέας της επανάστασης ως κάτι το φυσιολογικό για το οποίο θα έπρεπε να αφιερώσουν την περιουσία τους αλλά και την ίδια τους τη ζωή. Η 27η Μαρτίου είναι η μέρα κατά την οποία ξεκινάει η επανάσταση στη Βοιωτία. Ο Σαλώνων ευλογεί τα όπλα των επαναστατών και τους ορκίζει στη Μονή του Οσίου Λουκά. Συστήνεται ελληνική διοίκηση της πόλης και λίγες μέρες μετά ελευθερώνεται η Λειβαδιά.

Στις 10 Απριλίου ελευθερώνονται και τα Σάλωνα και αυτό σηματοδότησε τη συμμετοχή του Ησαΐα στις στρατιωτικές επιχειρήσεις και συγκεκριμένα στη μάχη

της Αλαμάνας, όπου βρήκε τραγικό θάνατο.

Πηγή: www.orthodoxianewsagency.gr